CURTEA DE APEL CENTRU

D E C I Z I E

cu privire la respingerea apelului

declarat de Smochin Marcel

în cauza civilă

Smochin Marcel către Ministerul Justiției

(constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului)

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 august 2025

Dosarul nr. 2a-3875/25

(Număr PIGD: 2-25062238-02-2a-13112025*)*

Apelul declarat a fost respins, iar hotărârea primei instanțe menținută, întrucât, în urma evaluării cumulative a duratei procedurii, a comportamentului participanților la proces, a conduitei instanțelor judecătorești și a importanței litigiului pentru reclamant, nu s-a constatat existența unor perioade de inactivitate nejustificată imputabile autorităților judiciare, de natură să determine încălcarea dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil.

3 martie 2026

Examinând în ședință publică apelul declarat de Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Croitor Alexei, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 august 2025, adoptate în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată depuse de Smochin Marcel către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei de contencios administrativ și repararea prejudiciului,

Curtea de Apel Centru, în completul compus din:

Eleonora Badan-Melnic, *Președinte*

Roman Pascari, *judecător*

Hristina Craveț, *judecător*

Ana-Maria Antoci, *grefier*

a c o n s t a t a t:

1. În data de 2 mai 2025 Smochin Marcel a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral.
2. Obiectul acțiunii îl reprezintă constatarea încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei de contencios administrativ intentate la cererea lui Smochin Marcel împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, cu participarea în calitate de terț a societății pe acțiuni „Moldovagaz”, privind anularea actului administrativ, precum și încasarea din bugetul de stat a sumei de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral.
3. În susținerea acțiunii, reclamantul a indicat că pe 11 octombrie 2021 a sesizat instanța de judecată cu o acțiune în contencios administrativ împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, cu participarea în calitate de terț a societății pe acțiuni „Moldovagaz”, solicitând anularea refuzului nr. 02/1-06/1986 din 6 august 2021 privind constatarea lipsei încălcării de către societatea pe acțiuni „Moldovagaz” a

prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011, anularea refuzului nr. 02/1-06/2373 din 17 septembrie 2021 privind respingerea cererii prealabile din 3 septembrie 2021 și repararea prejudiciului moral în sumă de 50000 lei.

4. Reclamantul a menționat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 septembrie 2022, acțiunea a fost admisă parțial, fiind anulate răspunsurile Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 02/1-06/1986 din 6 august 2021 și nr. 02/1-06/2373 din 17 septembrie 2021, iar pretenția privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 50000 lei a fost respinsă.
5. Potrivit reclamantului, cauza s-a aflat pe rolul primei instanțe în perioada 11 octombrie 2021 – 6 decembrie 2022, iar ulterior, în urma declarării apelurilor de către reclamant și pârât, cauza a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel Chișinău pe 7 decembrie 2022.
6. Totodată, reclamantul a susținut că, prin decizia Curții de Apel Centru din 19 martie 2025, apelul declarat de acesta a fost respins, apelul declarat de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a fost admis, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 septembrie 2022 a fost casată integral și a fost pronunțată o nouă decizie prin care acțiunea în contencios administrativ a fost respinsă ca neîntemeiată. Reclamantul a arătat că respectiva cauză se află în examinare din 11 octombrie 2021 și că durata procedurilor judiciare depășește termenul pe care acesta îl consideră rezonabil.
7. În continuare, reclamantul a invocat că durata îndelungată a examinării cauzei i-a cauzat prejudicii morale, manifestate prin suferințe psihice și fizice, emoții negative, afectarea stării psihice și fizice, dereglarea sistemului nervos și necesitatea apelării la servicii medicale. Acesta a susținut, de asemenea, că tergiversarea examinării litigiului i-a afectat sentimentul de dreptate și încrederea în justiție, precum și onoarea, demnitatea, prestigiul și reputația, menționând că rudele și vecinii cunosc despre implicarea sa îndelungată în litigiu, iar cauza privește drepturile părinților săi, care între timp au decedat. În opinia reclamantului, cauza nu prezenta un grad sporit de complexitate, deoarece nu au fost efectuate expertize, nu au fost administrate probe tehnice ori alte probe care să necesite o perioadă îndelungată de timp, iar materialele relevante se aflau la dispoziția instanțelor de la începutul examinării.
8. În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 4 și art. 192 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 2 alin. (1) și 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011

privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 2036 și 2037 din Codul civil, art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și pe Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 6 privind satisfacția echitabilă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la aprecierea caracterului rezonabil al duratei procedurilor.

9. *Prin referința depusă*, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a solicitat respingerea acțiunii formulate de Smochin Marcel, ca fiind neîntemeiată și lipsită de suport probant (f.d. 29-35).
10. În susținerea poziției sale, pârâtul a invocat că, potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil poate interveni numai în măsura în care încălcarea s-a produs din cauze care nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a solicitat repararea prejudiciului. În opinia Ministerului Justiției, durata examinării cauzei de contencios administrativ, începută în octombrie 2021, a fost determinată atât de circumstanțe imputabile reclamantului, cât și de circumstanțe obiectiv justificate.
11. Pârâtul a susținut că la aprecierea comportamentului reclamantului și al reprezentantului acestuia urmează a fi luate în considerare cererile de amânare, acordarea termenelor pentru pregătire, cererea de strămutare, cererea de accelerare, lipsa nemotivată în pofida citării legale, recuzarea completului de judecată, amânările determinate de motive de boală, precum și neconformarea cu cerințele instanțelor de fond și de apel. Ministerul Justiției a apreciat că asemenea circumstanțe au determinat prelungirea procedurilor și necesitatea examinării suplimentare a unor chestiuni procesuale.
12. Referitor la conduita instanțelor judecătorești, pârâtul a indicat că nu au existat întârzieri inexplicabile ori amânări neîntemeiate, iar desfășurarea ședințelor și acțiunilor procesuale rezultă din raportul motivat prezentat de Curtea de Apel Centru. Ministerul Justiției a menționat că decizia instanței de apel a fost pronunțată, prin dispozitiv, pe 19 martie 2025 și publicată pe portal pe 21 martie 2025, iar redactarea deciziei motivate era în curs, circumstanță explicată prin volumul de activitate al instanței.
13. Totodată, pârâtul a afirmat că perioada cuprinsă între octombrie 2021 și iunie 2025, în cadrul examinării cauzei în două instanțe, nu constituie, prin ea însăși, o durată excesivă a

procedurilor. În acest sens, Ministerul Justiției a considerat că nu sunt constatate perioade de inactivitate intenționată și inexplicabilă din partea instanțelor judecătorești și nici omisiuni procesuale sau materiale care să poată fi imputate statului.

14. Cu privire la importanța litigiului pentru reclamant, pârâtul a susținut că obiectul cauzei de contencios administrativ nu impunea, prin natura sa, o celeritate deosebită. Potrivit poziției Ministerului Justiției, examinarea cauzei într-un termen rezonabil trebuie apreciată împreună cu necesitatea respectării celorlalte garanții ale procesului echitabil, inclusiv legalitatea, disponibilitatea, contradictorialitatea și egalitatea în drepturi a participanților la proces.
15. În continuare, Ministerul Justiției a menționat că, apreciate în ansamblu, complexitatea cauzei, comportamentul participanților, conduita instanțelor, importanța litigiului, volumul de lucru și disponibilitatea agendei instanțelor nu permit concluzia că durata procedurilor ar fi depășit limita rezonabilității. Pârâtul a susținut că autoritatea judecătorească a acționat cu bună-credință și diligență, întreprinzând măsurile necesare pentru examinarea și soluționarea cauzei.
16. Referitor la prejudiciul moral solicitat în cuantum de 100000 lei, Ministerul Justiției a susținut că această pretenție are caracter accesoriu față de cerința privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil și, în lipsa unei asemenea încălcări, urmează să fie respinsă. Pârâtul a indicat că simpla invocare de către reclamant a unor suferințe apreciate ca fiind foarte grave nu determină în mod automat acordarea unei despăgubiri pentru prejudiciul moral.
17. Pârâtul a mai susținut că reclamantul nu a demonstrat, prin probe corespunzătoare, consecințele pe care pretinsa încălcare le-ar fi produs asupra vieții sale fizice, psihice, sociale, profesionale sau familiale. În opinia Ministerului Justiției, argumentele invocate în acest sens au un caracter declarativ și formal, iar acordarea unei despăgubiri nu poate avea drept consecință obținerea unei îmbogățiri fără justă cauză.
18. În drept, Ministerul Justiției și-a întemeiat poziția pe prevederile art. 20 din Constituție, art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 61 alin. (1), 118 și 192 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 27 din Codul administrativ, precum și pe dispozițiile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011. Pârâtul a făcut referire și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind criteriile de

apreciere a caracterului rezonabil al duratei procedurilor, solicitând respingerea integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

19. Ulterior, reprezentantul reclamantului, avocatul Alexei Croitor, *a prezentat obiecții la referința depusă de Ministerul Justiției*, exprimându-și dezacordul cu argumentele pârâtului referitoare la lipsa tergiversării examinării cauzei. Acesta a susținut că durata procedurilor nu poate fi considerată rezonabilă, menționând că litigiul s-a aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 11 octombrie 2021 până pe 6 decembrie 2022, iar din 7 decembrie 2022 cauza s-a aflat pe rolul Curții de Apel Centru. Reprezentantul reclamantului a invocat, în acest sens, prevederile art. 192 și 371 din Codul de procedură civilă, susținând că durata examinării cauzei a depășit limitele unui termen rezonabil (f.d. 39-40).
20. Totodată, reprezentantul reclamantului a indicat că nu a fost respectat nici termenul de redactare a deciziei integrale a Curții de Apel Centru, pronunțată pe 19 martie 2025, făcând trimitere la art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevede întocmirea deciziei integrale în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului. Cu privire la prejudiciul moral, acesta a reiterat că durata îndelungată a procedurilor i-ar fi cauzat reclamantului emoții negative, suferințe psihice și fizice, afectarea stării de sănătate și a încrederii în justiție, precum și atingerea onoarei, demnității, prestigiului și reputației, reclamantul apreciind suferințele suportate ca fiind foarte grave.

Soluția instanței de fond

21. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 august 2025, acțiunea înaintată de Smochin Marcel împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată.
22. În motivarea soluției sale, prima instanță a reținut că aprecierea caracterului rezonabil al duratei procedurii urma a fi realizată prin raportare la circumstanțele concrete ale cauzei, ținând cont de complexitatea acesteia, comportamentul părților și al autorităților judiciare, precum și de importanța litigiului pentru reclamant. Instanța a constatat că procedura a avut o anumită durată, însă desfășurarea acesteia a fost influențată de mai multe particularități procesuale.

23. Prima instanță a relevat că examinarea cauzei în prima instanță a durat aproximativ un an, iar durata procedurii în instanța de apel a fost influențată de mai multe incidente procesuale, inclusiv cererea de strămutare formulată de reclamant, cererea de accelerare a judecării cauzei, amânările ședințelor la solicitarea părților, redistribuirea cauzei unui alt complet de judecată și cererea de recuzare înaintată de reclamant.
24. În acest context, instanța a apreciat că din raportul motivat prezentat nu rezultă existența unor perioade de inactivitate nejustificată ori a unor întârzieri imputabile autorității judecătorești, iar respectarea drepturilor procedurale ale participanților la proces și examinarea cererilor formulate de aceștia nu pot fi calificate, prin ele însele, drept tergiversare a examinării cauzei.
25. Totodată, prima instanță a constatat că depășirea termenului prevăzut pentru redactarea deciziei motivate a instanței de apel nu a determinat, în circumstanțele concrete ale cauzei, o durată excesivă a procedurii. Instanța a reținut că decizia motivată a fost publicată pe portalul instanței de apel pe 2 iulie 2025, iar durata totală a examinării cauzei, de 3 ani, 7 luni și 20 de zile, s-a încadrat, în aprecierea sa, în limitele unui termen rezonabil.
26. În consecință, prima instanță a concluzionat că reclamantului nu i-a fost încălcat dreptul la judecarea cauzei într-un termen rezonabil. Pornind de la caracterul subsecvent al pretenției privind repararea prejudiciului moral față de cerința principală de constatare a încălcării, instanța a respins și solicitarea de compensare a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei.

Poziția participanților în apel

27. Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Croitor Alexei, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, pe 25 august 2025 a depus cerere de apel, solicitând casarea hotărârii judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.
28. În susținerea apelului, apelantul a invocat aplicarea eronată de către prima instanță a normelor privind sarcina probațiunii și aprecierea probelor, precum și neaplicarea corespunzătoare a prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011. Acesta a susținut că soluția primei instanțe s-a întemeiat în principal pe referința Ministerului Justiției și pe raportul prezentat de instanța de apel, deși raportul respectiv nu constituie o probă suficientă pentru a demonstra lipsa încălcării termenului rezonabil, în opinia sa.

29. Totodată, apelantul a criticat faptul că raportul prezentat nu conține o motivare concretă a intervalelor dintre acțiunile procesuale și nici nu indică măsurile întreprinse de instanță pentru accelerarea examinării cauzei. În opinia acestuia, durata procedurii nu putea fi imputată reclamantului, iar prima instanță nu a explicat criteriile concrete în baza cărora a apreciat că termenul de examinare a cauzei a fost unul rezonabil.
30. În continuare, apelantul a susținut că depunerea cererii de accelerare trebuia apreciată ca o manifestare a interesului reclamantului pentru soluționarea cu celeritate a cauzei, iar formularea cererii de recuzare reprezenta exercitarea unui drept procesual și nu putea fi reținută în defavoarea sa. Acesta a reiterat că instanțele nu ar fi asigurat examinarea cauzei într-un termen rezonabil, astfel cum este prevăzut la art. 4 și art. 192 alin. (1) din Codul de procedură civilă.
31. Cu privire la prejudiciul moral, apelantul a reiterat că durata îndelungată a procedurilor i-ar fi cauzat suferințe psihice și fizice, emoții negative, afectarea stării de sănătate și a încrederii în justiție, precum și atingerea onoarei, demnității, prestigiului și reputației. Invocând art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acesta a susținut că respingerea acțiunii lipsește de eficiență mecanismul instituit prin Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 pentru protecția dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil.
32. Partea intimată, Ministerul Justiției, nu a depus referință. Fiind prezent în ședința de examinare a apelului, reprezentantul Ministerului Justiției a solicitat respingerea apelului declarat și menținerea hotărârii primei instanțe.

Legislația relevantă

33. Art. 1 din Legea nr. 87/2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești (în continuare Legea 87/2011)

    (1) Scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti.

    (2) Aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

34. Art. 2 alin. (1) – (3), (6) și (7) din Legea nr. 87/2011

(1) Orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.

(2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).

(3) Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare.

(6) Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant.

(7) Organul care reprezintă statul în instanţă de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

35. Art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 87/2011

(1) Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

(2) Instanţa de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărîrii judecătoreşti prezintă Ministerului Justiţiei un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil şi, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.

36. Art. 2036 alin. (1) și (3) din Codul civil

(1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

(3) Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege.

37. Art. 2037 din Codul civil

(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

(3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

38. Art. 192 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Cauzele civile se judecă în primă instanţă în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea cauzei, comportamentul participanţilor la proces, conduita instanţei judecătoreşti şi a autorităţilor relevante, importanţa procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanţă.

39. Art. 357 din Codul de procedură civilă

Hotărîrile susceptibile de apel pot fi atacate, pînă a rămîne definitive, în instanţă de apel care, în baza materialelor din dosar şi a celor prezentate suplimentar, verifică corectitudinea constatării circumstanţelor de fapt ale cauzei, a aplicării şi interpretării normelor de drept material, precum şi respectarea normelor de drept procedural, la judecarea cauzei în primă instanţă.

40. Art. 373 din Codul de procedură civilă

(1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

(3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

(5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

41. Art. 385 din Codul de procedură civilă

Instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept:

a) să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe;

b) să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe;

c) să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţând o nouă hotărîre;

d) să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin.(1) lit. d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b);

e) să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, dispunând încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la art. 265 şi 267.

42. Art. 386 din Codul de procedură civilă

(1) Hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

(2) O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

43. Art. 387 din Codul de procedură civilă

Se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b[1]) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat eronat legea;

d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.

44. Art. 388 din Codul de procedură civilă

(1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă:

a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal;

b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului;

d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces;

f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre;

g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată;

h) în dosar lipseşte procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural;

i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale.

(2) Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.

Motivarea instanței de apel

45. Examinând apelul declarat de către Smochin Marcel, prin intermediul avocatului său precum și materialele dosarului, prin prisma celor constatate de instanța de fond, Colegiul judiciar stabilește că urmează să respingă apelul declarat și să mențină hotărârea primei instanțe.
46. Colegiul notează că, în temeiul art. 357 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de apel verifică, în baza materialelor dosarului și, după caz, a celor prezentate suplimentar, corectitudinea constatării circumstanțelor de fapt, precum și aplicarea și interpretarea normelor de drept material și respectarea normelor de drept procedural de către instanța de fond, ceea ce presupune reexaminarea cauzei în fapt și în drept, în limitele controlului judiciar prevăzut de lege.
47. Prin prisma art. 373 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, Colegiul judiciar subliniază că verificarea se efectuează în limitele apelului, ale referințelor și obiecțiilor, iar potrivit art. 385 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, în funcție de

rezultatul examinării, instanța de apel poate menține hotărârea, o poate modifica ori o poate casa integral sau parțial, inclusiv cu încetarea procesului, dacă sunt întrunite condițiile legii.

48. Raportând circumstanțele cauzei la criteriile prevăzute de art. 192 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul constată că aprecierea caracterului rezonabil al duratei procedurii nu poate fi realizată exclusiv prin raportare la durata sa globală, ci impune examinarea cumulativă a complexității cauzei, comportamentului participanților la proces, conduitei instanței judecătorești și a autorităților relevante, precum și a importanței procesului pentru persoana interesată.
49. *Sub aspectul complexității cauzei,* Colegiul reține că, deși litigiul nu a presupus administrarea unor probe și examinarea unor pretenții de o complexitate deosebită, durata procedurii nu poate fi apreciată izolat de incidentele procesuale intervenite și de necesitatea respectării drepturilor procesuale ale tuturor participanților la proces.
50. *În ceea ce privește comportamentul participanților la proces,* materialele cauzei relevă că asupra duratei examinării au influențat solicitările de amânare, cererea de strămutare, cererea de recuzare, precum și necesitatea soluționării acestor incidente procesuale. Totodată, Colegiul reține că formularea unor asemenea cereri constituie exercitarea unor drepturi procesuale, însă timpul necesar examinării acestora nu poate fi imputat autorității judecătorești.
51. În special se atrage atenția că la examinarea cauzei în instanța de fond primele două ședințe (2 decembrie 2021 și 25 mai 2022) au fost *amânate la cererea părții reclamante*, potrivit raportului prezentat de Curtea de Apel Centru, iar în a treia ședință (12 septembrie 2022) a fost examinată cauza pe fond, fiind amânată deliberarea pentru 26 septembrie 2022, dată la care a fost pronunțată hotărârea.
52. Cauza a fost repartizată automat și aleatoriu în instanța de apel pe 7 decembrie 2022 și rerepartizată ulterior pe 24 februarie 2023, în temeiul încheierii din 10 ianuarie 2023 de declinare a competenței. A fost fixată dată de examinare a apelului pentru 28 iunie 2023, iar pe 27 iunie 2023 *Smochin Marcel a depus cerere de strămutare* a cauzei la o altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău. Apelantul și reprezentantul acestuia nu s-au prezentat în ședința din 28 iunie 2023, cauza fiind ridicată de la examinare și transmisă Curții Supreme de Justiție pentru examinarea cererii de strămutare.

53. În continuare, se atestă că, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 9 august 2023, a fost respinsă cererea de strămutare, iar cauza remisă Curții de Apel Chișinău pentru examinare pe 10 august 2023.
54. Revenind în instanța de apel cauza a fost programată pentru examinare în ședință pentru 31 ianuarie 2024. Între timp, a fost depusă cererea de accelerare a reprezentantului apelantului Smochin Marcel, avocatul Croitor Alexei, din 29 octombrie 2023, respinsă, ca neîntemeiată, prin încheierea Curții de Apel din 1 noiembrie 2023. E de menționat că în ședința din 31 ianuarie 2024 *Smochin Marcel nu s-a prezentat, formulând cerere de amânare*, deopotrivă cu reprezentantul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, cereri admise, cu fixarea datei de ședință pentru 12 iunie 2024. Acea ședință nu a avut loc din considerentul demisiei judecătorului raportor.
55. Pe 13 iunie 2024 cauza a fost repartizată repetat unui alt complet de judecată, care a stabilit dată de examinare a apelului pentru 4 septembrie 2024. În cadrul ședinței din 4 septembrie 2024 *Smochin Marcel a cerut recuzarea completului judiciar* și, urmare a respingerii cererii de recuzare prin încheierea din 10 septembrie 2024, a fost stabilită o altă dată de ședință pentru 12 martie 2025. În ședința respectivă a fost examinat apelul, fiind amânată deliberarea și pronunțarea deciziei pentru 19 martie 2025. În data respectivă a fost pronunțată decizia Curții de Apel Centru pe cauza din speță.
56. Colegiul judiciar atrage atenția și revine asupra concluziei că atât în instanța de fond, cât și în cea de apel, prelungirea termenelor a fost determinată preponderent de cererile de amânare, strămutare, recuzare, depuse de Smochin Marcel și reprezentantul acestuia. Niciuna dintre ședințele de judecată nu au fost amânate la cererea exclusivă a celorlalți participanți, or în cazul cererii de amânare depuse de reprezentantul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal pentru ședința din 31 ianuarie 2024, aceasta nu a determinat în mod singular amânarea ședinței, ci împreună cu cea a apelantului Smochin Marcel (pct. 54 din hotărâre). Astfel, așa cum se poate deduce vădit din datele speței, comportamentul apelantului Smochin Marcel în cadrul procedurii respective a fost în măsură să determine extinderea termenelor de procedură în cea mai mare măsură.
57. *Referitor la conduita instanței judecătorești,* Colegiul observă că din succesiunea acțiunilor procesuale reflectate în raportul motivat nu rezultă existența unor perioade de inactivitate nejustificată imputabile instanțelor. Repartizarea repetată a cauzei în instanța de apel a fost

determinată de circumstanțe legate de competență și de demisia judecătorului, ceea ce nu poate fi tratat drept conduită imputabilă instanței de apel. Cu atât mai mult că incidentele respective au fost remediat în termene suficient de scurte, repartizarea repetată a dosarului după declinarea de competență s-a făcut în termen de aproximativ o lună (10 ianuarie 2023 – 24 februarie 2023), iar după demisia judecătorului raportor – în termen de aproximativ o lună (10 mai 2024 – 13 iunie 2024). Nici examinarea incidentelor procesuale condiționate de cererile apelantului privind strămutarea cauzei și recuzarea completului judiciar nu au depășit termenele de examinare.

58. În concluzie. Colegiul judiciar stabilește că ședințele de judecată au fost fixate la distanțe rezonabile, cererile participanților au fost examinate, iar cauza a fost soluționată în fond și în apel, fără a fi identificate intervale de inactivitate de o asemenea amploare încât să conducă la constatarea încălcării dreptului la judecarea într-un termen rezonabil.
59. *Cu privire la importanța procesului pentru reclamant,* Colegiul ia în considerare interesul acestuia de a obține soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, însă constată că materialele dosarului nu relevă împrejurări care să fi impus examinarea litigiului cu o celeritate deosebită, distinctă de exigențele generale aplicabile unui proces judiciar.
60. În mod special Colegiul va elucida chestiunea referitoare la exercitarea dreptului părții apelante de a cere accelerarea examinării cauzei, prin cererea depusă pe 29 octombrie 2023, care ar releva un interes sporit pentru examinarea cauzei în termen restrâns. Colegiul judiciar tratează acest exercițiu în contextul întregului parcurs procesual și relevă inconsecvența acțiunilor apelantului Smochin Marcel care, deși a depus o cerere de accelerare solicitând un termen mai scurt decât cel fixat pentru 31 ianuarie 2024, în ședința respectivă nu s-a prezentat și a solicitat amânarea ședinței, în pofida faptului că reprezentantul acestuia, avocatul Croitor Alexei, era prezent în ședință.
61. Instanța de apel va trata drept exercitare aparentă a dreptului de a solicita accelerarea examinării cauzei din partea lui Smochin Marcel, bazându-se pe inconsecvența acțiunilor acestuia, constatată în alineatul precedent.
62. În urma evaluării globale a criteriilor menționate, Colegiul apreciază că durata procedurii, deși considerabilă, nu este suficientă, prin ea însăși, pentru constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil. Or, o parte relevantă a perioadei de examinare a cauzei a fost determinată de examinarea cererilor formulate de participanți, de

soluționarea cererii de strămutare și a cererii de recuzare, de amânările solicitate de părți, precum și de redistribuirea cauzei, iar din materialele dosarului nu rezultă perioade de inactivitate imputabile exclusiv instanțelor de judecată, de o asemenea întindere și gravitate încât să conducă la constatarea încălcării invocate.

63. Obligația instanței de a asigura termenul rezonabil nu presupune că orice depășire a unui termen procedural sau orice interval mai îndelungat dintre actele procesuale generează, în mod automat, răspunderea statului. Determinant este dacă, examinată în ansamblu și în raport cu cauzele concrete ale întârzierilor, procedura evidențiază o lipsă de diligență imputabilă autorităților, circumstanță care nu rezultă din materialele cauzei.
64. Nici critica apelantului referitoare la raportul motivat nu este de natură să răstoarne concluziile primei instanțe. Colegiul reține că raportul respectiv reflectă succesiunea acțiunilor procesuale și cauzele amânărilor ori ale întreruperilor intervenite pe parcursul examinării litigiului, iar apelantul nu a indicat circumstanțe concrete care să infirme datele cronologice consemnate în acesta.
65. Referitor la depășirea termenului de redactare a deciziei motivate a instanței de apel, Colegiul validează concluzia primei instanțe că această împrejurare, apreciată împreună cu durata totală și desfășurarea procedurii, nu este suficientă pentru a determina caracterul nerezonabil al întregii examinări, ținându-se cont de volumul de activitate instanței de apel în perioada respectivă.
66. În lipsa constatării încălcării dreptului la judecarea într-un termen rezonabil, nu există nici temei pentru admiterea pretenției subsecvente privind repararea prejudiciului moral.
67. Colegiul judiciar reține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța de apel, atunci când respinge apelul, poate, în principiu, să adere la motivele reținute de instanța inferioară, fără a fi necesară reluarea integrală a acestora în propria hotărâre (*Mustafa Aydın împotriva Turciei*, cererea nr. 6696/20, hotărârea din 18 martie 2025, § 50).
68. Pentru toate aceste motive, Colegiul judiciar aderă la constatările de fapt și concluziile juridice ale primei instanțe, apreciind că acestea rezultă din materialele cauzei și din evaluarea cumulativă a criteriilor relevante pentru determinarea caracterului rezonabil al duratei procedurii. Argumentele invocate în apel nu răstoarnă concluziile hotărârii contestate și nu demonstrează existența vreunuia dintre temeiurile de casare sau modificare

prevăzute de lege, motiv pentru care apelul urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 august 2025.

69. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Croitor Alexei.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 august 2025, adoptată în cauza civilă intentată în baza cererii de chemare în judecată depuse de Smochin Marcel către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei de contencios administrativ și repararea prejudiciului.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele de complet, judecătorul Eleonora Badan-Melnic

Judecătorii Roman Pascari

Hristina Craveț